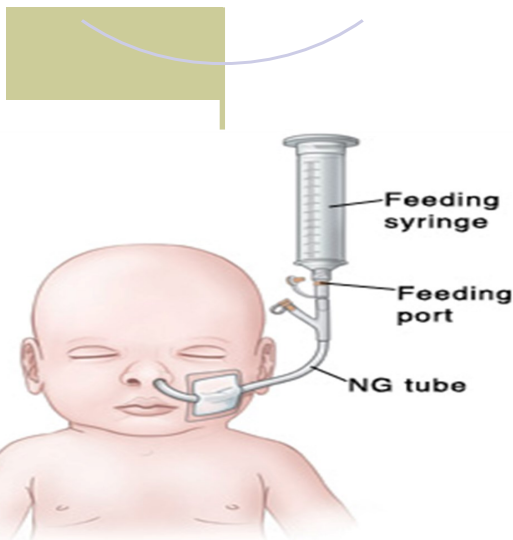

گاوژ مواد غذایی

نویسندگان:

*دکتر مهدی احمدی نژاد، فوق تخصص طب مراقبت‌های ویژه
 *زهرا کارزاری، کارشناس ارشد پرستاری مراقبت‌های ویژه
 *مریم سلطانی نژاد، کارشناس ارشد پرستاری مراقبت‌های ویژه

دانشگاه علوم پزشکی کرمان
 بیمارستان شهید دکتر باهنر
 *دانشکده پرستاری و مامایی رازی

۱۳۹۴

نمایید، موجب اختلالات گوارشی مثل اسهال در بیمار می شود.

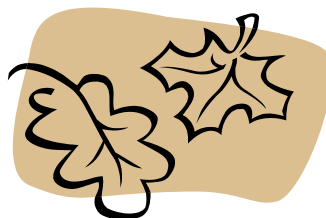
برنامه گاوژ بیمار را با کمک پرستاران، بگونه ای تنظیم نمایید که حتی الامکان گاوژ داروها و گاوژ مواد غذایی همزمان نباشد.

حتماً در ارتباط با گاوژ داروهای بیمار و این نکته که کدام یک از قرص‌های بیمارستان را می‌توانید بکوبید و برای بیمار گاوژ نمایید، با پرستار بیمارستان مشورت نمایید.

بعد از گاوژ کردن داروهایی که بصورت شربت هستند، حتماً لوله غذایی را با آب شستشو دهید، زیرا شربت و ماده غذایی اگر با هم مخلوط شوند، توده تشکیل داده و مسیر لوله گوارشی را مسدود می‌کنند.

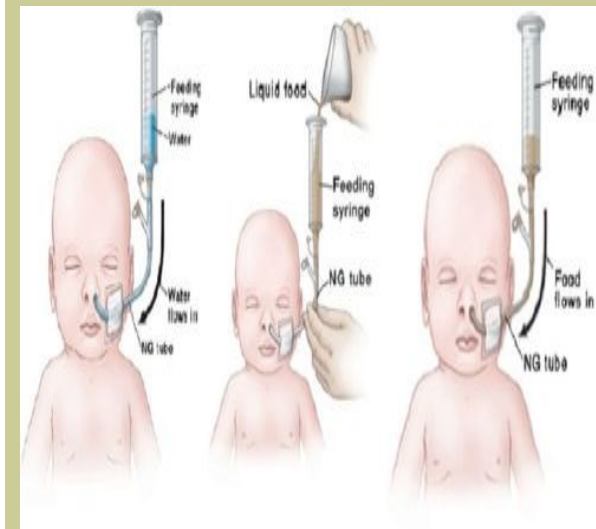
به الگوی اجابت مزاج بیمار توجه داشته باشید، اگر دچار اسهال یا یبوست شده است، از پرستار بیمارستان راهنمایی بخواهید.

لوله تغذیه را باید با استفاده از چسب روی بینی بیمار ثابت نمایید و از نظر جابجایی و یا کشیده شدن و خروج احتمالی آن را چک کنید. همچنین در مورد زمان تعویض لوله از پرستار بیمارستان سؤال نمایید. اگر بیمارستان دچار نفخ شکم یا برجستگی شکم شد، گاوژ را قطع کرده و پزشک یا پرستار را مطلع نمایید.

زیرا می تواند موجب انسداد مسیر لوله شود.

۷. در انتها باید سرنگ را از لوله جدا کرده، پیستون آن را دوباره وارد کنید و سپس مجدداً سرنگ را به لوله وصل کنید.

نکات مهم:

هر بار که می‌خواهید بیمار را گاوژ کنید باید بررسی نمایید که آیا بیمار حجم دریافتی وعده‌های قبلی را بخوبی تحمل و هضم کرده است؟ برای این منظور، توجه داشته باشید که اگر بیش از نیمی از حجم گاوژ وعده‌ی قبلی هنوز داخل معده بیمار باقی مانده است، باید از انجام گاوژ خودداری کرده و پرستار بیمارستان را مطلع سازید.

در کلیه مواقع و خصوصاً بعد از گاوژ سر تخت بیمارستان را تا زاویه ۳۰ تا ۴۵ درجه بالا نگه دارید.

اگر ماده غذایی را که گاوژ می‌کنید، خیلی داغ یا خیلی سرد باشد و یا مواد غذایی را با سرعت زیاد و با استفاده از پیستون سرنگ وارد معده

بیمار شما بعلت مشکلات زمینه‌ای قادر به دریافت مواد غذایی از راه دهان نیست و بایستی تا مدتی تغذیه را از طریق لوله بینی-معدۀ ای یا لوله پوستانی-معدۀ ای (گاستروستومی) و یا پوستانی-روده‌ای (ژوژنوستومی) انجام دهید.

بعد از ترخیص بیمار از بخش مراقبت‌های ویژه و انتقال به منزل، حتماً در ارتباط با نحوه تغذیه و میزان مواد غذایی مورد نیاز از پزشک و پرستار بیمارستان راهنمایی بگیرید. در واقع یک برنامه غذایی را با مشخص نمودن زمان‌های تحویل مواد غذایی، میزان و نوع آن تنظیم نمایید.

لوله‌های بینی-معدۀ ای اندازه‌های مختلفی دارند که جهت انتخاب سایز مناسب با پرستار بیمارستان مشورت کنید.

مراحل انجام گاوژ یا تغذیه بیمار از طریق لوله و سرنگ:

۱. ابتدا مطمئن شوید که سر تخت بیمار حداقل ۳۰ درجه بالا باشد.
۲. قبل از هر بار تغذیه از طریق لوله، باید مطمئن شوید که لوله در معدۀ قرار دارد و جابجا نشده است.

برای این منظور می‌توانید درون سرنگ گاوژ ۳۰ سی‌سی هوا بکشید و سرنگ را به لوله تغذیه وصل کرده و هوا را سریع به داخل معدۀ بفرستید و همزمان با این کار باید یک گوشی پزشکی را روی معدۀ بیمار قرار دهید که بتوانید صدای ورود هوا به معدۀ را بشنوید. این کار به شما اطمینان می‌دهد که انتهای لوله تغذیه از درون معدۀ جابجا نشده و می‌توانید به بیمار غذا بدهید.

اگر موفق به تأیید محل لوله درون معدۀ نشدید، حتماً قبل از انجام گاوژ از پرستار بیمارستان راهنمایی بگیرید. اگر لوله از درون معدۀ خارج شده باشد و یا درون ریه بیمار باشد، انجام گاوژ بسیار خطرناک است.

۳. پس از اینکه محل لوله تأیید شد، می‌توانید تغذیه را شروع کنید. ابتدا باید برای هر وعده گاوژ مقدار معینی از مواد غذایی تازه را که از قبل و با نظر کارشناس تغذیه آماده و میکس کرده‌اید و همینطور یک لیوان آب تمیز داشته باشید.

نکته: قبل از شروع تغذیه توجه داشته باشید که ماده غذایی که می‌خواهید گاوژ نمایید، باید دمای مناسبی داشته باشد و خیلی سرد و یا خیلی گرم نباشد.

۴. برای شروع، سرنگ را از لوله تغذیه جدا کرده، سپس پیستون آن را خارج کنید و دوباره سرنگ را به لوله وصل کنید. هم‌اکنون می‌توانید ماده غذایی را درون سرنگ بریزید. در این مرحله باید لوله را با دستتان دولا کنید یا کلامپ آن را ببندید تا مواد غذایی جریان پیدا نکنند و بتوانید میزان دقیق غذایی که درون سرنگ میریزید را تعیین کنید.

۵. پس از اینکه بمقدار مجاز از ماده غذایی را درون سرنگ ریختید، اجازه دهید تا مواد به سمت معدۀ جریان پیدا کنند. در این مرحله نباید مواد غذایی را با پیستون سرنگ به سمت معدۀ بفرستید، بلکه باید اجازه دهید با بالا گرفتن سرنگ و با نیروی جاذبه جریان پیدا کنند. هر چه دستتان را بالاتر ببرید، سرعت جریان مواد بیشتر می‌شود. (اگر مواد غذایی که آماده کرده‌اید بخوبی میکس نشده باشند و یا محلول میکس شده خیلی غلیظ باشد، می‌تواند موجب انسداد لوله شود، بنابراین در آماده‌سازی مواد غذایی دقت نمایید.)

ریختن مواد غذایی بدرون سرنگ را تا زمانی ادامه دهید که به حد مجاز تغذیه بیمار برسید. مثلاً اگر باید در هر وعده ۲۵۰ سی‌سی ماده غذایی به بیمار تحویل دهید، باید پنج بار سرنگ را با ۵۰ سی‌سی ماده غذایی پر کنید و اجازه دهید مواد وارد معدۀ بیمار شوند.

۶. پس از اتمام تغذیه باید ۳۰ سی‌سی آب را درون سرنگ ریخته و اجازه دهید مسیر لوله شسته شود و مواد غذایی درون آن باقی نماند.

